

**Procés deliberatiu per a la definició compartida
d'una estratègia de Desenvolupament Local a
Palamós**

MERCAT DE TREBALL

Síntesi de la Diagnosi

AJUNTAMENT DE PALAMÓS
Servei de Promoció Econòmica

MERCAT DE TREBALL

1.- SÍNTESI DE L'ANÀLISI QUANTITATIVA

Població potencialment activa

-
- **11.767 persones d'entre 16 i 64 anys, el que emmarcaria el mercat de treball potencial del municipi.** Representa el 13,4% de la població potencialment activa de la comarca i el 66% de la població del municipi.
- **Caracterització (similar al conjunt altres territoris, amb matisos):**
 - ✓ **Homes i dones pes similar**
 - ✓ **Es concentra entre els 30 i 44 anys (37,2%) i entre els 45 i 64 anys (40,9%),** de tal manera que els joves, de 16 a 29 anys són el col·lectiu amb menys pes relatiu (22%).
 - ✓ El **17,7%** de la població potencialment activa és de **nacionalitat estrangera**, una **taxa per sota del conjunt de la comarca** (23,4%) i de les comarques gironines, si **similar a Catalunya en conjunt (18,4%)**.
 - ✓ **A Palamós el pes dels homes en edat activa és similar entre la població estrangera (49,1%) que entre la població amb nacionalitat espanyola (50,4%),** de manera que no es pot parlar de masculinització de la població potencialment activa estrangera.
 - ✓ **Entre les persones de nacionalitat estrangera el pes dels més joves és superior** (29,1% són persones de 15 i 29 anys vs. 21,8% entre la població de nacionalitat espanyola), **destacant especialment el percentatge de persones de 25 a 29 anys.**
 - ✓ **També és força superior en proporció la població de 30 a 44 anys (46,6% vs. 34,5% de la població de nacionalitat espanyola).**
 - ✓ **La situació és similar entre homes i dones.**
 - ✓ Una lectura complementària mostra que si bé **entre el conjunt de la població potencialment activa el 17,7% té nacionalitat estrangera,** **entre els joves potencialment actius aquest pes augmenta fins el**

22,4% i entre les persones de 30 a 34 anys al 22,5%, representant únicament el 10,7% de la població potencialment activa de 45 anys i més.

Població activa estimada

- D'acord a les estimacions que fa el servei de la Diputació de Girona, Xifra, que té dades actualitzades anuals fins el 2013, sobre la **població de 16 a 64 anys**, la **taxa d'activitat estimada a Palamós és del 81,1%¹**.

Així, es tractaria d'aproximadament de **9.542 persones**

- A diferència de les dades anteriors, **es tracta d'una població amb un major pes dels homes (52,2%)**.
- **La taxa d'activitat dels joves és força menor (49,9%), com ho és la de la de les persones de 66 anys i més (67,3%)**.

Les taxes d'activitat majors es donen entre la població de 25 a 54 anys arribant al màxim entre els 35 i 44 anys (92,8%).

- ✓ En aquest punt la diferència entre homes i dones és substancial ja que, **excepte a partir dels 55 anys, les taxes d'activitat d'homes supera amb escreix la de les dones**.
- Si s'analitzen les dades dins de cada gènere i grup d'edat, **s'observa que només el 8,3% de la població activa són joves menors de 25 anys**.

El gruix de la població activa està entre 25 i 54 anys, sent el grup amb major pes la població de 35 a 44 (29,4%) seguit del grup de 45 a 44 anys (25,6%).

¹ En aquesta diagnosi s'ha considerat la taxa d'activitat la corresponent a la població de 16 a 65 anys. Sovint però les fonts informen de la taxa d'activitat de la població de 16 anys i més incloent la població a partir dels 65 anys. Aquest fet fa baixa la taxa d'activitat en quasi 10 punts. Per exemple, per a Catalunya el darrer trimestre de 2013, la taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys era de 61,77%, mentre que la de la població de 16 -64 anys és de 78,4%.

!	<ul style="list-style-type: none">✓ En 2013, hi ha 11.767 persones d'entre 16 i 64 anys= mercat de treball potencial del municipi.<ul style="list-style-type: none">- El 13,4% de la comarca i el 66% de la població del municipi.- Proporció similar d'homes i dones- Es concentra entre els 30 i 44 anys (37,2%) i entre els 45 i 64 anys (40,9%)- El 17,7% nacionalitat estrangera<ul style="list-style-type: none">● Tampoc hi ha diferències entre homes i dones● Entre les persones de nacionalitat estrangera el pes dels més joves és superior (29,1% vs. 21,8%), especialment de 25 a 29 anys, i també 30 a 44 anys (46,6% vs. 34,5%)● La situació és similar entre homes i dones.● Alternativament: entre els joves potencialment actius el 22,4% és estranger i entre les persones de 30 a 34 anys el 22,5%.✓ Taxa d'activitat estimada a Palamós és del 81,1%. Així, es tractaria d'aproximadament de 9.542 persones<ul style="list-style-type: none">- Major pes dels homes (52,2%).- La taxa d'activitat dels joves és força menor (49,9%), com ho és la de la de les persones de 66 anys i més (67,3%).- Les taxes d'activitat majors es donen entre la població de 25 a 54 anys arribant al màxim entre els 35 i 44 anys (92,8%).<ul style="list-style-type: none">● Les taxes d'activitat d'homes supera amb escreix la de les dones.- Només el 8,3% de la població activa són joves menors de 25 anys.- El gruix de la població activa està entre 25 i 54 anys, sent el grup amb major pes la població de 35 a 44 (29,4%) seguit del grup de 45 a 44 anys (25,6%).
----------	---

Afiliació a la seguretat social

- **Cal tenir present que es tracta de persones afiliades a centres de cotització situats a Palamós, no necessàriament residents al municipi.**
- Cal mencionar a més que tot sembla indicar que es tracta de dades que **no inclouen el Règim Especial del Mar².**
- **De les 5.798 persones ocupades i afiliades a Palamós el 81,1% de les quals ho estan en el sector dels serveis,** seguits en importància per la construcció (9,4%) i la indústria (9,3%).
 - ✓ **El pes de l'afiliació als serveis és força més elevat a Palamós** que a la resta de territoris (Catalunya 77,5%)
- **Destaquen les activitats sanitàries i serveis socials (19,7%), el comerç a l'engròs i al detall (19,1%) i l'hostaleria (15,7%).**

Li segueixen la construcció (9,4%) les indústries manufactureres (9%).

 - ✓ En comparació amb la resta de territoris, **el percentatge de persones afiliades en les activitats sanitàries i de serveis socials és molt més elevat,** el comerç té un pes similar mentre que el percentatge d'afiliació a **l'hostaleria supera a la situació general catalana i és similar a la del conjunt de la comarca.**
- **De les 5.798 persones afiliades a comptes de cotització 1.268 (21,9%) ho estan a la RETA,** és a dir al Règim Especial dels Treballadors Autònoms
 - ✓ Aquest percentatge suposa **una taxa més baixa que la de la comarca (30,7%), i similar a la catalana i gironina en general.**
 - ✓ En general, l'afiliació a la RETA és més elevada a la construcció i l'agricultura.
 - ✓ Palamós **segueix el patró general de Catalunya** i les Comarques Gironines, però es distingeix de la comarca on hi ha major percentatge d'afiliats a la RETA al sector de la indústria i dels serveis

² Com s'ha indicat en el bloc anterior, aquesta qüestió s'ha consultat a la font de dades per tal de ser confirmada.

- A **Palamós**, en 2013, el 57,5% **dels i les treballadors/es afiliades al règim general ho són en empreses petites**, de fins a 50 treballadors i un 25% a empreses de 51 a 250 treballadors.
- ✓ El pes dels comptes de cotització petits és **similar al de les Comarques Gironines i superior a la mitjana catalana**. Tanmateix, està per sota del que succeeix a la comarca en general on suposa l'afiliació del 72,2% dels afiliats al règim general.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ 5.798 persones afiliades el 81,1% al sector dels serveis, seguits en importància per la construcció (9,4%) i la indústria (9,3%). <ul style="list-style-type: none"> - Major pes del sector serveis que a Catalunya (77,5%) - L'afiliació a activitats sanitàries i de serveis socials és molt més elevat (19,7%), el comerç (19,1%) té un pes similar mentre que el percentatge d'afiliació a l'hostaleria (15,7%) supera a la situació general catalana i és similar a la del conjunt de la comarca. ! ✓ 1.268 (21,9%) són afiliats a la RETA, Règim Especial dels Treballadors Autònoms <ul style="list-style-type: none"> - Una taxa més baixa que la de la comarca (30,7%), i similar a la catalana i gironina en general. - Més elevada a la construcció i l'agricultura. ✓ El 57,5% dels i les treballadors/es afiliades al règim general ho són en empreses petites, de fins a 50 treballadors i un 25% a empreses de 51 a 250 treballadors. <ul style="list-style-type: none"> - Situació similar a les Comarques Gironines i superior a la mitjana catalana, i per sota del que succeeix a la comarca (72,2%).

Atur

- Des de 2008 l'atur registrat ha experimentat un **ritme de creixement molt accelerat**, i Palamós ha seguit un ritme **similar al del conjunt de Catalunya**.
 - ✓ Tanmateix, a Palamós hi ha **puntes de decreixement important** que es traduiran en **taxes mitjanes més suaus**, com es veurà a continuació.
- De mitjana, **en 2013 a Palamós hi ha hagut registrades 1.514 persones aturades en les oficines del SOC, el que suposa un 72% més que en 2008, quan es registraven de mitjana 881 persones**.
- L'augment més important es va donar entre 2008 i 2009, mentre que **a partir de 2009 les variacions s'han moderat i fins i tot han estat negatives, és a dir, hi havia menys persones registrades que l'any anterior**.
 - ✓ **Creixement menys intens** que en el conjunt de la comarca, de l'àmbit territorial i de Catalunya en general, **a excepció de l'any 2010**.
 - ✓ **En 2013 els canvis són més abruptes**, és a dir, no només hi ha més persones registrades a l'atur si no que els **augment i decreixements també ho són de volum superior**.
- S'ha realitzat l'estimació de la **taxa d'atur**³.
 - ✓ **El darrer trimestre de 2013 aproximadament el 17,2% de la població activa estimada de 16 a 64 anys estava aturada**
 - Similar a la de la comarca i lleugerament per sota de la mitjana catalana que publica l'INE.
 - ✓ Evolució a l'alça des de 2008, creixent de manera important durant el 2008 i el 2009. **A partir de 2010 pateix oscil·lacions i creixements moderats**.

³ $Taxa\ d'atur\ estimada = (atur\ registrat / població\ activa\ estimada) * 100$.

$Taxa\ d'activitat\ estimada = població\ 16-64\ anys * taxa\ d'activitat\ provincial\ sobre\ la\ població\ de\ 16\ a\ 64\ anys$

OBSERVACIONS: les dades del xifra segueixen un altre càlcul i estimació, similar, però amb correccions per altres paràmetres.

- ✓ **Des de 2008, la taxa s'ha duplicat passant de l'8,4% al 17,2%⁴.**
- ✓ **Des de 2010 no baixa del 13%**
- ✓ Situació molt similar a la comarca, i per sota de la que estima l'EPA per a la província o per Catalunya en general.

- **Caracterització de l'atur registrat:**
 - ✓ **49,8% són dones.**
 - ✓ Si bé l'evolució inicial de l'atur masculí va ser més ràpid que el femení, **des de 2012 el volum d'homes i dones registrades a l'atur és molt similar.**
 - ✓ **La meitat majors de 45 anys (47%).**
 - ✓ Només el 16,5% tenen menys de 30 anys, **sent el segon col·lectiu més nombrós el de persones de 30 a 44 anys (36,5%).**
 - ✓ **56,4% té formació general i el 27,3% no té estudis o aquests són primaris.** Només el 7,4% de la població aturada i registrada té formació professional de nivell tècnic quasi la mateixa proporció estudis superiors (8,8%).
 - ✓ **Es dedicaven als serveis de menjar i begudes (16,9%) i del comerç al detall (excloent vehicles) (12,1%).**
 - ✓ **El 9,6% es dedicava a la construcció i el 7,1% a activitats especialitzades el mateix ram.**
 - ✓ **1 de cada 3 aturats registrats fa menys de 3 mesos que està a l'atur (33,2%).** El 19,8% fa entre 3 i 6 mesos i el 14,2% entre 6 i 12 mesos. Cal destacar a més que el 16,7% fa entre 1 i 2 anys que està registrat a l'atur, i el 19,2% fa més de 2 anys.
 - ✓ **Les persones aturades de nacionalitat estrangera representen el 20,5% de l'atur registrat a Palamós,** principalment ciutadans no comunitaris (17,1%)

⁴ Cal dir, que les estimacions del Xifra, malgrat indicar una metodologia similar només atribueixen al municipi una taxa d'atur del 16,86%.

!	<ul style="list-style-type: none">✓ A més dels perfils ja descrits, de les característiques dominants de l'atur registrat a Palamós pren especial rellevància un perfil crític de persona aturada:<ul style="list-style-type: none">- Major de 40 o 45 anys- Provenint de la construcció o els serveis de restauració- Sense formació i amb baixa ocupabilitat✓ No destaca un perfil crític masculí, de llarga durada ni de nacionalitat, ja que les oscil·lacions de l'activitat semblen matisar aquest perfil.✓ Cal valorar que si bé no l'elimina en el registre resulta menys notori.
---	--

2.- SÍNTESI DE L'ANÀLISI QUALITATIVA: DAFO	
DEBILITATS	AMENACES
<p>INESTABILITAT LABORAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els nivells de temporalitat de les contractacions (des de 2008, la temporalitat ha tendit a créixer, passant del 76% els nous contractes de 2008 al 82,2% dels nous contractes de 2013) 	<p>INESTABILITAT LABORAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - Es troben a faltar línies de formació ocupacional per aturats (El darrer trimestre de 2013 el 17,2% de la població activa estimada de 16 a 64 anys estava aturada).
<p>ATURATS DE PERFIL CRÍTIC</p> <ul style="list-style-type: none"> - El pes significatiu d'aturats sense formació i amb baixos nivells d'ocupabilitat (perfil crític: majors de 45 anys, provinents de la construcció i amb poca formació). - Persones aturades de llarga durada. Perfils crítics d'aturats amb baixos nivells d'ocupabilitat 	<p>ATURATS DE PERFIL CRÍTIC</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els perfils crítics de persones aturades: major de 45 anys, provinent del sector de la construcció o els serveis de restauració, sense formació i amb baixa ocupabilitat. Disposen de poques perspectives de futur i han vist alterat el seu benestar. - El fet que el perfil crític de persona aturada és amb nivells baixos de formació i, per tant, amb menors possibilitats de millorar la qualitat de vida a través de l'ocupació.
<p>PES REDUÏT DELS JOVES EN LA POBLACIÓ POTENCIALMENT ACTIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> - La taxa d'activitat dels joves és baixa. Només el 8,3% de la població activa són joves menors de 25 anys. - Baixa taxa d'activitat dels joves, que pot provocar fugues. 	<p>RISC DE PERDRE UNA GENERACIÓ DE JOVES</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'elevat índex d'atur juvenil; suposa una generació perduda que no preveu la possibilitat d'adquirir una situació de benestar comparable amb les generacions anteriors. - Problemàtica vinculada amb l'acabament dels estudis. Es considera que, actualment, molts joves no valoren prou la importància que té formar-se.
<p>EFFECTES DE L'ESTACIONALITAT AL MERCAT DE TREBALL</p> <ul style="list-style-type: none"> - La precarietat laboral que es deriva de l'estacionalitat. 	

<p>ALTRES</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Oferta laboral poc diferenciada i innovadora. - Recursos humans del sector serveis poc qualificats i sense formació específica - La indústria (i els llocs de treball vinculats) que s'ha perdut no ha estat substituïda. 	<p>EFFECTES DE L'ESTACIONALITAT AL MERCAT DE TREBALL</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Les dificultats de millorar el mercat e treball mentre no es desestacionalitzi l'oferta turística. <p>ALTRES</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Els efectes al mercat de treball de la permanent reestructuració de la indústria pesquera.
<p>FORTALESES</p>	<p>OPORTUNITATS</p>
<p>EXISTÈNCIA D'EMPRESES GRANS</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Palamós disposa de centres de cotització que permeten mantenir certa estabilitat del mercat de treball: Hospital, Ajuntament, Port, etc. - Rellevància de l'Hospital. El rol de l'Hospital en la diversificació econòmica local. <p>DISPOSICIÓ DE RECURSOS LOCALS PER A GENERAR LLOCS DE TREBALL</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - El sector pesquer i la tendència a cercar l'excel·lència i la qualitat genera activitat al voltant i és símbol d'identitat. - Gairebé 300 famílies vinculades a l'activitat laboral del Port de Palamós. 	<p>EXISTÈNCIA D'EMPRESES GRANS</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - El fet de disposar de l'Hospital comarcal (l'empresa amb més treballadors de la comarca) genera contractacions i activa sectors vinculats (Ex.- farmàcia). De fet, En comparació amb la resta de territoris, el percentatge de persones afiliades en les activitats sanitàries i de serveis socials és molt més elevat. <p>DISPOSICIÓ DE RECURSOS LOCALS PER A GENERAR LLOCS DE TREBALL</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - Es disposa de recursos paisatgístics i naturals que permeten el desenvolupament de projectes emprenedors lligats al territori (mar, Gavarres, etc.)

POBLACIÓ ACTIVA, I AMB CAPACITAT D'ADAPTAR-SE	POBLACIÓ ACTIVA, I AMB CAPACITAT D'ADAPTAR-SE
<ul style="list-style-type: none"> - D'acord a les estimacions que fa el servei de la Diputació de Girona, Xifra, que té dades actualitzades anuals fins el 2013, sobre la població de 16 a 64 anys, la taxa d'activitat estimada a Palamós és del 81,1%. - El pes dels afiliats al RETA (de les 5.798 persones afiliades a comptes de cotització 1.268 (21,9%) ho estan a la RETA) mostra capacitat d'iniciativa i d'adaptació al context. Població amb iniciativa i capacitats pel treball autònom. 	<ul style="list-style-type: none"> - El mercat de treball potencial del municipi. Varietat de població i amb capacitat d'adaptació als diferents focus de treball (Al 2013, 11.767 persones d'entre 16 i 64 anys = mercat de treball potencial del municipi).
<p>LA POTÈNCIA DEL SECTOR SERVEIS</p>	<p>LA POTÈNCIA DEL SECTOR SERVEIS</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Taxa d'atur similar a la resta d'àmbits territorials, que millora durant la temporada. - El pes del sector serveis; suposa la generació de llocs de treball. (De les 5.798 persones ocupades i afiliades a Palamós el 81,1% de les quals ho està al sector serveis). 	<ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'un sector de la restauració potent i de qualitat obre oportunitats de futur a l'hora de singularitzar Palamós

3.- REPTES DE PARTIDA

EL REALISME COM A PREMISSA

- Ser realistes i ser conscients de les possibilitats locals en aquest àmbits
- Alhora, ser conscients que entrem en una nova època / paradigma, al qual ens hem d'adaptar.
- Es tracta d'intentar variar dinàmiques, per ressituar-nos com a municipi al nou context i caminar cap a la qualitat

FORMACIÓ I TREBALL

- Formació ocupacional i continuada per aturats, que s'adeqüi al mercat laboral local i que faciliti la reinserció sociolaboral.
- Adaptar l'oferta formativa a la realitat econòmica del municipi.
 - o Dotar a les persones d'habilitats i formacions més adaptades al mercat de treball del municipi. Identificar les necessitats formatives i de professionalització en funció de les necessitats del mercat de treball local.
- Potenciar la formació contínua per treballadors ocupats en sectors claus.
- Potenciar la formació no reglada.
- Estratègies per atraure recursos humans amb nivells formatius alts.

JOVENTUT I MERCAT DE TREBALL

- Conscienciar als joves sobre la importància de formar-se i de tenir expectatives de futur sòlides.

ECONOMIA SOCIAL I GENERACIÓ DE LLOCS DE TREBALL

- Ser pioners en algun àmbit de l'economia social (productes de proximitat, sector pesquer, etc.)
- Dinamitzar el mercat de treball apostant per l'economia social i les fórmules col·laboratives (cooperatives, *coworkings*, etc.)

ESTRATÈGIES DE DESESTACIONALITZACIÓ COM A INSTRUMENT PER MILLORAR EL MERCAT LABORAL LOCAL

- Accions per a la desestacionalització per tal de combatre els efectes de l'estacionalitat al mercat de treball (precarietat laboral).
- Garantir places hoteleres tot l'any
- Desestacionalitzar l'oferta i l'activitat turística.
- Desenvolupar nous espais i noves estratègies per a complementar i ampliar l'activitat econòmica vinculada al turisme.
- Potenciar el turisme esportiu i reforçar el concepte de ciutat saludable.

MÉS INSERCIÓ LABORAL D'ATURATS CRÍTICS I MENYS PRECARIETAT

- Promoure un increment de les ofertes de treball adreçades a persones aturades majors de 45 anys.
- Promoure la transformació de contractes temporals a indefinits.